

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE

Tato bibliografie zahrnuje literaturu k tématu knihy včetně titulů neuvedených v poznámkách. Odkazy na další literaturu zahrnuté do poznámek v textu jsou indexovány ve jmenném rejstříku knihy.

- Aichelburg, Wladimir: *Das Wiener Künstlerhaus 1861–1998*. Wien 2003.
- Bachtík, Jakub – Duchek, Lukáš – Jareš, Jakub (eds.): *Chrám umění Rudolfinum*. Praha 2020.
- Barvitijs, Viktor: *Prvních 25 let spolku sv. Lukáše a pohled na dřívější sdružení výtvarných umělců v Praze 1348–1895*. Praha 1896.
- Baticle, Jeanine – Georgel, Pierre: *L'atelier. Technique de la peinture*, kat. výst. Louvre. Paris 1976.
- Bätschmann, Oskar: Heilige Künstler. Zum Kult um Helden und Märtyrer der Kunst im 19. Jahrhundert, in Sabine Poeschel – Reinhard Steiner (eds.), *Heilige und profane Bilder*. Weimar 2001, s. 145–171.
- Bauch, Kurt – Benkard, Ernst: *Das Selbstbildnis (1927). Kritische Berichte zur kunstgeschichtlichen Literatur, 1930–1931*, s. 10–25.
- Belting, Hans: *Bild und Kult. Eine Geschichte des Bildes vor dem Zeitalter der Kunst*. München 1990 (8. vydání 2020).
- Belting, Hans: *Das unsichtbare Meisterwerk. Die modernen Mythen der Kunst*. München 1998.
- Bendová, Eva – Machalíková, Pavla (eds.): *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Brno – Plzeň 2019.
- Bendová Eva – Šámal, Petr: Alegorie uměleckého dneška. K provokativnímu dílu Karla Ludvíka Klusáčka, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.), *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Brno – Plzeň 2019, s. 121–123.
- Blažíčková-Horová, Naděžda (ed.): *Václav Brožík 1851–1901*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2003.
- Boime, Albert: *The Academy and French painting in the nineteenth century*. London – New York 1971.
- Bornstein, Paul: Die Darstellung der Künstlerboheme in der moderne Literatur. *Nord und Süd* 107, 1903, s. 319–351.
- Brožová, Kristýna: *Hippolyt Soběslav Pinkas*, kat. výst. Alšova jihočeská galerie, Hluboká nad Vltavou. Řevnice 2016.
- Buchinger, Marie Luise: *Karikatur als Kunstkritik. Kunst und Künstler in der Salonkarikatur des Charivari zwischen 1850 und 1870*. Frankfurt am Main – Bern – New York – Paris 1989.
- Bydžovská, Lenka: *Spolek výtvarných umělců Mánes v letech 1887–1907*. Disertační práce. Praha 1989.
- Bydžovská, Lenka: Topičův salon, in Aleš Zach (ed.), *Topičův dům. Nakladatelské příběhy 1883–1949*, kat. výst. České spořitelny. Praha 1993.
- Bydžovská, Lenka – Prahel, Roman: *Volné směry. Časopis pražské secese a moderny*. Praha 1993.
- Constable, William George: *The Painter's Workshop*. Oxford 1954.
- Čadík, Jindřich: Sto let spolkového života v čl. umění výtvarném, in *Sdružení výtvarných umělců Myslbek*. Praha 1939.
- Černý, Vratislav – Mokřý, František Viktor – Náprstek, Václav František: *Život a dílo Jaroslava Čermáka*. Praha 1930.
- Dachsel, Joachim: *Der Künstler am Hof als Gestalt der neuerer deutschen Dichtung*. Leipzig 1945.
- Deibl, Maria: *Die Gestalt des bildenden Künstlers in der romantischen Dichtung*. Disertační práce. Wien 1955.
- Deneke, Bernhard – Kaschnitz, Rainer (eds.): *Das Kunst- und Kulturgeschichtliche Museum im 19. Jahrhundert*. München 1977.

- Dialogue. Kopie, Variation und Metamorphose alter Kunst*,
kat. výst. Staatliche Kunstsammlungen.
Dresden 1970.
- Dlábková, Markéta: *Adolf Liebscher. Sláva a zapomnění*,
kat. výst. Praha 2007.
- Dlábková, Markéta: Pohnutlivá Hystorie o hodném
Fridolínovi. Obraz umělce v ilustrovaných časopisech, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.),
Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni.
Brno – Plzeň 2019, s. 82–93.
- Eichler, Inge: *Künstler Vereinshäuser*. Ingelheim
am Rhein 1986.
- Eugen, Otto (ed.), *Emil Orlik, Leben und Werk 1870–1932*, Prag, Wien, Berlin. Wien 1997.
- Filip, Aleš – Musil, Roman (eds.): *Gabriel von Max (1840–1915)*, kat. výst. Západočeská
galerie v Plzni. Plzeň – Řevnice 2011.
- Fířtová Marie: Josef Navrátil – malíř v zrcadle ideálů
Karla Purkyně, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.), *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*,
kat. výst. Západočeská galerie v Plzni.
Brno – Plzeň 2019, s. 57–64.
- Fířtová, Marie: Nimrodi. O jedné ze stolních společností,
in Eva Bendová – Zdeněk Hojda (eds.), *Od práce k zábavě. Volný čas v české kultuře 19. století*.
Praha 2021, s. 372–383.
- Fířtová, Marie: *Studie k Josefu Navrátilovi. Umělec jako mnohostranný agens éry biedermeieru*. Disertační
práce. Praha 2021.
- Freimanová, Milena: *Josef Tulka*. Praha 1965.
- Fried, Michael: *Absorption and theatricality. Painting and Beholder in the Age of Diderot*. Chicago 1980.
- Führich, Josef: Lebensbeschreibung. *Libussa. Jahrbuch für 1844*, 1844, s. 319–368.
- Führich, Josef Ritter v.: *Lebenserinnerungen*.
Höchst-Bregenz [1926].
- Gaeghtens, Thomas W.: Der Künstler als Held,
in Ekkehard Mai (ed.), *Triumph und Tod des Helden. Europäische Historienmalerei von Rubens bis Manet*, kat. výst. Museum der Stadt.
Köln 1987.
- Gaertner, Johannes A.: Myth and Pattern in the Lives
of Artists. *Art Journal* 30, 1970–1971, s. 27–30.
- Gallwitz, Klaus – Költzsch, Georg W.: *Maler und Modell*,
kat. výst. Kunsthalle. Baden-Baden 1969.
- Gasser, Manuel: *Self-portraits. From the 15th Century to the present day*. Zürich – München 1961.
- Gaus, Joachim: Ingenium und Ars. Das Ehepaar Lavoisier
von David und die Ikonographie
der Museninspiration. *Wallraf-Richartz Jahrbuch* 36, 1974, s. 199–228.
- Geller, Hans: *Curiosa. Merkwürdige Zeichnungen aus dem 19. Jahrhundert*. Leipzig 1955.
- Geller, Hans: *Die Bildnisse der deutschen Maler in Rom 1800–1830*. Berlin 1952.
- Geller, Hans: *Künstler und Werk im Spiegel ihrer Zeit. Bildnisse und Bilder deutscher Maler des 19. Jahrhunderts*. Dresden 1956.
- Georgel, Pierre – Lecoq, Anne Marie: *La peinture dans la peinture*, kat. výst. Musée des Beaux Arts.
Dijon 1982.
- Gohr, Siegfried: *Der Kult des Künstlers und der Kunst. Zum Bildtyp der Hommage*. Disertační práce.
Köln – Wien 1975.
- Goldscheider, Ludwig: *Fünf Hundert Selbstporträts*.
Wien 1937.
- Hannoosh, Michele: *Baudelaire and Caricature. From the Comic to an Art of Modernity*. Philadelphia 1992.
- Hartlaub, Gustav Friedrich – Weissenfeld, Felix:
Gestalt und Gestaltung. Das Kunstwerk als Selbstdarstellung des Künstlers. Krefeld 1958.
- Haskell, Francis (ed.): *Saloni, gallerie, musei e loro influenza sullo sviluppo dell'arte dei secoli XIX e XX*. Bologna 1981.

- Hauser, Arnold: *Sozialgeschichte der Kunst und Literatur*. München 1969 (1953), zvl. 5–7. část.
- Heckel, Hans: Die Gestalt des Künstlers in der Romantik. *Literaturwissenschaftliches Jahrbuch der Görres-Gesellschaft* 2, 1927, s. 50–83.
- Herding, Klaus: Isolation und Kommunikation als künstlerische Probleme im 19. Jahrhundert. *Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt-Universität (Gesellsch. u. Sprachwiss. Reihe)* 29, 1980, s. 503–517.
- Hofmann, Werner: D'une alienation a l'autre. L'artiste allemand et son public au XIX. siècle. *Gazette des Beaux Arts*, Okt. 1977, s. 124–136.
- Hofmann, Werner: Über Menzels Atelierwand in der Hamburger Kunsthalle a Entfremdungen, in *Bruchlinien. Aufsätze zur Kunst des 19. Jahrhunderts*. München 1979, s. 201nn. a 214–231.
- Hofmann, Werner (ed.): *Europa 1789. Aufklärung – Verklärung – Verfall*. Köln 1989, zvl. Týž, Das neue Selbstbewusstsein der Künstler, s. 339–345.
- Hoh-Slodczyk, Christine: *Das Künstlerhaus im 19. Jahrhundert*. Disertační práce. München 1977.
- Hojda, Zdeněk: Geneze uměleckých výstav v Praze 1791–1851. *Documenta Pragensia* XII, 1995, s. 317–324.
- Hojda, Zdeněk: Kdo nakupoval na výstavách na výstavách Krasoumné jednoty?, in Milena Freimannová (ed.), *Povědomí tradice v novodobé české kultuře*. Praha 1988, s. 133–153.
- Hojda, Zdeněk: Společnosti přátel umění v Evropě do konce 19. století, in Kristina Kaiserová – Ivan Martinovský (eds.), *Umění a veřejnost v 19. století*. Ústí nad Labem 1998, s. 76–87.
- Hojda, Zdeněk – Prah, Roman: Josef Hellich a (spolek) křesťanské(ho) umění, in Zdeněk Hojda – Roman Prah (eds.), *Bůh a bohové. Církev, náboženství a spiritualita v českém 19. století*. Praha 2003, s. 302–310.
- Hojda, Zdeněk – Prah, Roman: *Kunstverein nebo/oder Künstlerverein? Hnutí umělců v Praze 1830–1856 / Die Künstlerbewegung in Prag 1830–1856*. Praha 2004.
- Hojda, Zdeněk – Prah, Roman: Pokus o český panteon umění – Jubilejní výstava, in Marta Ottlová – Milan Pospíšil (eds.), *Umění a civilizace jako divadlo světa*. Praha 1993, s. 66–74.
- Holsten, Siegmund: *Das Bild des Künstlers. Selbstdarstellungen*, kat. výst. Kunsthalle. Hamburg 1978.
- Hubatová-Vacková, Lada: *Tiché revoluce uvnitř ornamentu. Studie z dějin uměleckého průmyslu a dekorativního umění v letech 1880–1930*. Praha 2011.
- Hulíková, Veronika: *Rudolfinum – příběh soutěže*, kat. výst. Galerie České spořitelny. Praha 2014.
- Hütter, Heribert: *Original – Kopie – Replik – Paraphrase*, kat. výst. Akademie der bildenden Künste. Wien 1980.
- Hüttinger, Eduard: Lionardo- und Giorgionekult. Fin de siècle, in *Studien zur Philosophie und Literatur des 19. Jahrhunderts* 35, 1977, s. 144–169.
- Chapeaurouge, Donat de: Jean Paul's Raphael und die Künstler seiner Zeit. *Arcadia* 9, 1874, s. 251–265.
- Chrobák, Ondřej – Winter, Tomáš (eds.): *V okovech smíchu. Karikatura a české umění 1900–1950*, kat. výst. Galerie hl. m. Prahy. Praha 2003.
- Isager, Jacob: *Pliny on Art and Society*. Odensee 1990.
- Jacobi, Fritz – März, Roland: *Der Künstler und seine Werkstatt. Das Atelierbild von der Goethezeit bis zur Gegenwart*, kat. výst. Nationalgalerie. Berlin 1976.
- Jelínek, Hanuš (ed.): *Padesát let Umělecké besedy, 1863–1913*. Praha 1913.
- Jiráková, Kristýna (ed.): *Samota uprostřed davu. Charles Baudelaire a české umění*, kat. výst. Galerie Středočeského kraje. Praha 2021.
- Jiřík, František Xaver: František Horčíčka. *Ročenka klubu pro pěstování dějin umění za rok 1918*. Praha 1919.
- Jiřík, František Xaver: *Miniatura a drobný portrét v době empirové a probuzenské v Čechách*. Praha 1930.
- Jiřík, František Xaver: Ze zapomenutých kapitol našeho umění. *Květy* 16, 1895, 2. pololetí (příslušné části).
- Keisch, Claude: *Der Ruhm ein Traumgeschichte. Kunst und Künstler in Allegorien und Historiendarstellungen*

- des Neunzehnten Jahrhunderts*,
kat. výst. Nationalgalerie. Berlin 1972.
- Koch, Georg Friedrich: *Die Kunstaussstellung. Ihre Geschichte von den Anfängen bis zum Ausgang des 18. Jahrhunderts*. Berlin 1967.
- Kolářová, Petra: *V kroužcích dýmu. Portrét moderního umělce*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2023.
- Költzsch, Georg: *Der Maler und sein Modell. Geschichte und Deutung eines Bildthemas*. Köln 2000.
- Konečný, Lubomír: Ještě jednou „malované dějiny umění“, in Marie Rakušanová (ed.), *Wittlichovi. Sborník žáků k 80. narozeninám Petra Wittlicha*. Praha 2012, s. 33–41.
- Konečný, Lubomír: Krajina se zříceninou od Antonína Mánesa. Její geneze a význam, in Milena Freimanová (ed.), *Člověk a příroda v české novodobé kultuře*. Praha 1989, s. 119–128.
- Konečný, Lubomír: Laokoon ve výtvarném humoru a satíře 19. století, in Marta Ottlová – Milan Pospíšil (eds.), *Proudý české umělecké tvorby 19. století. Smích v umění*. Praha 1991, s. 147–155.
- Konečný, Lubomír: Malované dějiny umění. Předběžné poznámky k jedné kapitole z dějin české historické malby 19. století, in Tomáš Vlček (ed.), *Historické vědomí v českém umění 19. století*. Praha 1981, s. 186–198.
- Konečný, Lubomír: Od divadla světa ke světu divadla, in Milena Freimanová (ed.), *Divadlo v české kultuře 19. století*. Praha 1985, s. 188–194.
- Konečný, Lubomír: Švabinský, Rodin, Michelangelo, Mojžíš, in Beket Bukovinská – Lubomír Konečný (eds.), *Ars longa. Sborník k nedožitým sedmdesátinám Josefa Krásky*. Praha 2003, s. 205–218.
- Konečný, Lubomír: Umění, pára a elektřina, in Zdeněk Hojda – Roman Prahel (eds.), *Průmysl a technika v novodobé české kultuře*. Praha 1988, s. 180–188.
- Kotalík, Jiří: *Almanach Akademie výtvarných umění v Praze*. Praha 1979.
- Kreuzer, Helmut: *Die Boheme. Beiträge zu ihrer Beschreibung*. Stuttgart 1971 (1968).
- Kris, Ernst: *Psychoanalytic Explorations in Art*. New York 1974.
- Kris, Ernst – Kurz, Otto: *Die Legende vom Künstler*. Wien 1934.
- Kultermann, Udo: *Fantin-Latours Hommage à Delacroix and the formation of homage painting*, *Konsthistorisk Tidskrift* 48, 1979, s. 31–37.
- Kuthanová, Kateřina: *Autoportrét a sebereflexe malířky v 19. století v Čechách*, in *Reflexe a sebereflexe ženy v české národní elitě 2. poloviny 19. století: Sborník z konference, Národní archiv – Archiv hl. m. Prahy*. Praha 2007, s. 145–155.
- Kuthanová, Kateřina: *Výtvarné umělkyně ve druhé polovině 19. století*. Diplomová práce. Praha 2007.
- Lamač, Miroslav: *Hanuš Schwaiger 1854–1912*. Praha 1957.
- Langbein, Julia: *Laugh Lines. Caricaturing Painting in the Nineteenth-century France*. London 2022.
- Lenderová, Milena: *Zdenka Braunerová*. Praha 2008.
- Lethève, Jacques: *Daily Life of French Artist in the 19th Century*. New York 1972 (Paris 1968).
- Leubnerová, Šárka (ed.): *František Tkadlík 1786–1840*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2017.
- Levey, Michael: *The Painter Depicted. Painter as a Subject in Painting*, London 1982.
- Liebenwein-Krämer, Renate: *Säkularisierung und Sakralisierung. Studien zum Bedeutungswandel christlicher Bildformen in der Kunst des 19. Jahrhunderts*. Disertační práce. Frankfurt am Main 1977.
- Liebermann, Alexander: *Künstler im Atelier*. Hannover 1960 (New York 1974).
- Lippert, Werner: *Das Selbstporträt als Bildtypus*. *Kunstforum* 14, 1975, s. 99–123.
- Lois, Oliver: *Monk or Lover? A nineteenth-century artist's dilemma*. *Journal of art historiography* 23, 2020 (nečíslovaný sešit).
- Machalíková, Pavla: *Malíř, ateliér a prázdná zeď. Proměna tématu malby v první polovině 19. století*, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.), *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Brno – Plzeň 2019, s. 39–47.
- Machalíková, Pavla (ed.): *Let s voskovými křídly. Josef Mánes 1820–1871*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2022.

- Machalíková, Pavla – Tomášek, Petr: *Josef Führich (1800–1876). Z Chrastavy do Vídně / Joseph Führich (1800–1876). Von Kratzau nach Wien*. Praha / Prag 2014.
- Mai, Ekkehard (ed.): *Triumph und Tod des Helden. Europäische Historienmalerei von Rubens bis Manet*, kat. výst. Museum der Stadt. Köln 1987 (příslušné části).
- Marešová, Jana: *Jan Quirin Jahn a slovník dějin umění? Počátky dějin umění v českých zemích*. Disertační práce. Praha 2013.
- März, Roland – Jakobi, Fritz: *Der Künstler und seine Werkstatt. Das Atelierbild von der Goethezeit bis zur Gegenwart*, kat. výst. Nationalgalerie. Berlin 1976.
- Matějček, Antonín: Josef a Quido Mánesové v knize umělecké společnosti v kavárně Lorenzově, in *Sborník k 70. narozeninám K. B. Mádlá*. Praha 1929, s. 179–208.
- Matys, Rudolf: *V umění volnost. Kapitoly z dějin Umělecké besedy*. Praha 2003.
- Milner, John: *The studios of Paris. The capital of art in the late nineteenth century*. New Haven 1988.
- Mráz, Bohumír: *Karel Postl a základy české krajinomalby*. Praha 1957.
- Müller, Rudolf: *Erinnerungen eines alten Akademikers. Deutsche Arbeit 4, 1904–1905*, s. 249–261.
- Mžyková, Marie (ed.): *Křídla slávy. Vojtěch Hynais, čeští Pařížané a Francie I–II*, kat. výst. Galerie Rudolfinum. Praha 2000 a 2003 (příslušné části).
- Needham, Gerald: *19th century realist art*. New York 1987.
- Nechvátalová, Marie: *Viktor Oliva. Dekorátér všednosti*. Nové Strašecí 2016.
- Nekula, Marek: *Smrt a zmrtvýchvstání národa. Sen o Slavíně v české literatuře a kultuře*. Praha 2017.
- Novák, Luděk: *Antonín Machek*. Praha 1962.
- Obenauer, Karl Justus: *Die Problematik des ästhetischen Menschen in der deutschen Literatur*. München 1933.
- Orliková, Jana – Štembera, Petr: *Luděk Marold 1865–1898*, kat. výst. Obecní dům. Praha 1998.
- Os, Henk van – et al.: *Der Zeichner Franz Nadorp 1794–1876. Ein romantischer Künstler aus Anholt*. Groningen 1976.
- Pánková, Marcela: *Ludvík Kohl 1746–1821*, kat. výst. Národní galerie. Praha 1984.
- Pařík, Arno: *Emil Orlik. Podobizny přátel a současníků*, kat. výst. Židovské muzeum. Praha 2004.
- Petrasová, Taťána – Hulíková, Veronika (eds.): *Smysl po umění. Ceny České akademie věd a umění 1891–1952*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2015.
- Pleuner-Steiner, Ulrike: *Auf der Suche nach dem Reich der Kunst*, in *Max Klinger. Wege zum Gesamtkunstwerk*, kat. výst. Mainz am Rhein 1984, s. 49–67.
- Pokorná-Purkyňová, Růžena: *Život tří generací. Vzpomínky na velké Purkyně. Listy a články malíře Karla Purkyně*. Praha 1944.
- Pomajzlová, Alena (ed.): *Moderní galerie tenkrát (1902–1942)*, kat. výst. Národní galerie. Praha 1992.
- Pospíšilová-Vohánková, Marie: *Fotografie v rukou umělců. České malířství a fotografie v 19. a na počátku 20. století*. Disertační práce FF UK. Praha 2022.
- Prahl, Roman: „Kunst allein ist es, was meine Umstände versüßet.“ K proměně konceptu umění v Praze let 1780–1830, in Zdeněk Hojda – Roman Prahl (eds.), *Mezi časy. Kultura a umění v českých zemích kolem roku 1800*. Praha 2000, s. 67–75.
- Prahl, Roman: „Májový triptych“. Karel Hynek Mácha u mladého Mikoláše Alše. *Česká literatura* 35, 1987, s. 147–150.
- Prahl, Roman: *Adorace obrazů a obrazy adorace*, in Marta Ottlová (ed.), *Sacrum et profanum. Sborník příspěvků ze stejnojmenného symposia*. Praha 1998, s. 173–193.
- Prahl, Roman: *Anfänge der „Modernen Galerie“ in Prag*. *Stifter Jahrbuch* 7 (N. F.), 1993, s. 115–125.
- Prahl, Roman: *Bohemians in Prague in the Latter Half of the Nineteenth Century*. *ARS* 45, 2012, č. 2, s. 144–154.
- Prahl, Roman: *Cestování v optice kroužku umělců kavárny Lorenzovy*, in Ivana Ebelová – Jiří Pešek – Tomáš

- Sekyrka – Vít Vlášek (eds.), *Mezi kulturou a uměním. Věnováno Zdeňku Hojdu k životnímu jubileu*. Praha 2013, s. 174–185.
- Prahl, Roman: Die Prager „Galerie lebender Maler“, Josef Bergler und sein „Hermann nach der Schlacht im Teutoburger Wald“. *Bulletin of the National Gallery in Prague* 5–6, 1995–1996, s. 53–69.
- Prahl, Roman: Hagenbund a Mánes. Mezi Vídní a Prahou. *Umění* 45, 1997, s. 445–460.
- Prahl, Roman: Josef Mánes – Umělcův sen, in Marta Ottlová (ed.), *Proudý české umělecké tvorby 19. století. Sen a ideál*. Praha 1990, s. 90–99.
- Prahl, Roman: Kronika umění i města. Alba Mahabharaty a „časopis“ raného S. V. U. Mánes. *Pražský sborník historický* 23, 1990, s. 50–71.
- Prahl, Roman: Kvetoucí varyto. K rétorice a emblematické rané Umělecké besedy, in Kateřina Bláhová – Václav Petrbock (eds.), *Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století*. Praha 2004, s. 275–286.
- Prahl, Roman: Malíři, divadlo a formy obraznosti v 19. století, in Milena Freimannová (ed.), *Divadlo v české kultuře 19. století*. Praha 1985, s. 132–143.
- Prahl, Roman: *Maxmilián Pirner 1854–1924*, kat. výst. Národní galerie. Praha 1987.
- Prahl, Roman: Mikuláš Lehmann. Kapitola z dějin pražských galerií umění. *Staletá Praha* 23, 1997, s. 23–38.
- Prahl, Roman: Moderní revue et/versus Volné směry, in Otto M. Urban – Luboš Merhaut (eds.), *Moderní revue 1894–1925*. Praha 1995, s. 89–102.
- Prahl, Roman: Od „Mahabharáty“ po „Krčmu umělců“. K vývoji pražské bohémy v druhé polovině 90. let 19. století. *Pražský sborník historický* 47, 2019, s. 173–190.
- Prahl, Roman: Osobnost, její dobové image a stylizace, in Pavla Machalíková (ed.), *Let s voskovými křídly. Josef Mánes 1820–1871*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2022.
- Prahl, Roman: Paleta – Špachtle. Idea a praxe časopisu české výtvarné moderny, in Oldřich Král – Blanka Svadbová – Pavel Vašák (eds.), *Prameny české moderní kultury*, vol. 2. Praha 1988, s. 217–240.
- Prahl, Roman: Plakát první výstavy S. V. U. Mánes. *Provokace mezi revoltou a utopií. Umění* 40, 1992, s. 23–36.
- Prahl, Roman: Počátky a „konce“ výtvarné kritiky v Praze, in Olga Fejtová – Václav Ledvinka – Jiří Pešek (eds.), *Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech / Praha – město zpráv a zpravodajství. Documenta pragensia*, 19 (Praha 2001), s. 305–318.
- Prahl, Roman: Proč (ne)vystavovali Češi v Praze 19. století?, in Kateřina Bláhová (ed.), *Komunikace a izolace v české kultuře 19. století*. Praha 2002, s. 377–389.
- Prahl, Roman: Soukromá Společnost vlasteneckých přátel umění a veřejnost, in Kristina Kaiserová – Ivan Martinovský (eds.), *Umění a veřejnost v 19. století*. Ústí nad Labem 1998, s. 77–93.
- Prahl, Roman: *Umělec, jeho ateliér a jeho umění. Téma české malby 19. století*. Disertační práce. Praha 1986.
- Prahl, Roman: Umělecká výzdoba – okrasa i politikum, in Jakub Bachtík – Lukáš Duchek – Jakub Jareš (eds.), *Chrám umění Rudolfinum*. Praha 2020, s. 143–194 (příslušné části).
- Prahl, Roman: Umělectví a spor o jeho tradice: Jednota umělců výtvarných, in Milena Freimannová (ed.), *Povědomí tradice v novodobé české kultuře. Studie a materiály III*. Praha 1988, s. 220–238.
- Prahl, Roman: Umění, karikatura a veřejnost. Poznámky k Vídeňské secesi, in Marie Klimešová – Jakub Bachtík (eds.), *Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et Historica* 2 / 2019. Praha 2019, s. 11–48.
- Prahl, Roman: Václav Brožík's „Ferdinand I. among His Artists“. On Patronage in Bohemia around 1900. *Bulletin of the National Gallery in Prague* 1, 1991, s. 85–91.
- Prahl, Roman – et al.: *Posedlost kresbou. Počátky Akademie umění v Praze 1800–1835*. Praha 1998.
- Prahl, Roman – et al.: *Prag 1780–1830. Kunst und Kultur zwischen Epochen und Völkern*. Dostupné [on-line] na: <http://biblio.hiu.cas.cz/ask.php/search.cgi?IsisScript=wbib.xis&dot=h&type=v6&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&exp1=http://biblio>.

- hiu.cas.cz/ask.php?IsisScript=/wbib.xis&dot=h&type=h&from=1&pocet=10&db=biblio&lang=cz&format=standard&to=10&exp1=Prag 2000 (příslušné části) [cit. 12. 6. 2021].
- Prahl, Roman – Hojda, Zdeněk: Umění v konverzaci: Thunův salon, in Helena Lorenzová (ed.), *Salony v české kultuře 19. století*. Praha 1999, s. 35–46.
- Prahl, Roman – Lahoda, Vojtěch: Karikatura a umělecké dílo. Ke genezi moderního umění, in Marta Ottlová – Milan Pospíšil (eds.), *Proudý české umělecké tvorby 19. století. Smích v umění*. Praha 1991, s. 221–229.
- Prahl, Roman – Šámal, Petr: *Umění jako symbol a dekorace. Výzdoba reprezentačních staveb v éře historismu a moderny*. Praha 2012 (příslušné části).
- Prahl, Roman – Vondráček, Radim – Sekera, Martin: *Karikatura a její příbuzní. Obrazový humor v českém prostředí 19. století*. Řevnice – Plzeň 2014 (příslušné části).
- Preiss, Pavel: Jan Quirin Jahn a český klasicismus. *Sborník Národního muzea v Praze*, 1958, s. 121–180.
- Preiss, Pavel: Scénografie a jevištní obraz na předělu staletí a stylů. Josef Platzler mezi divadly v Praze a ve Vídni, in Zdeněk Hojda – Roman Prahl (eds.), *Mezi časy. Kultura a umění v českých zemích kolem roku 1800*. Praha 2000.
- Reitharová, Eva: *Hermetická tradice českého umění v osvícenství a romantismu*. Praha 2005.
- Rheims, Maurice: *La vie d'artiste*. Paris 1970.
- Ryneš, Václav: *Výtvarní umělci v Krasoumné jednotě a Jednotě umělců výtvarných*. Praha 1970.
- Sander, Jochen: Gott als Künstler, der Künstler als heilliger Lukas. Künstlerische Selbstreflektion und Künstler-Selbstbildnis im Kontext christlicher Ikonographie, in Ekkehard Mai – Kurt Wezzengel (eds.), *Wettstreit der Künste. Malerei und Skulptur von Dürer bis Daumier*. München – Köln 2002, s. 71–81.
- Sekyrka, Tomáš (ed.): *Umění a Mistrovství. Pražská malířská bratrstva 1348–1783*. Praha 1997.
- Scheufler, Pavel: *Praha 1848–1914*. Praha 1984 (2. vyd. 1986), kapitola Umělcův model.
- Schulze, Sabine (ed.): *Goethe und die Kunst*, kat. výst. Schirn Kunsthalle Frankfurt am Main – Kunstsammlungen zu Weimar, 1994.
- Slaviček, Lubomír: „*Sobě, umění, přátelům*“. *Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939*. Brno 2007 (příslušné části).
- Slaviček, Lubomír: *Obrazotvornost versus mimesis. Heinrich Friedrich Füger a jeho současníci v říši Homéra a Feidia*, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.), *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Brno – Plzeň 2019, s. 17–25.
- Sršeň, Lubomír: *Malované portréty I–III*. Praha 2022.
- Sternberg, Caroline: *Kunstakademie und kulturelle Modernisierung. Die Geschichte der Prager Kunstakademie im Zeitraum 1840–1874*. Regensburg 2017.
- Stielau, Adelheid: *Kunst und Künstler im Blickfeld der satirischen Zeitschriften Fliegende Blätter und Punch*. Disertační práce. Aachen 1976.
- Šámal, Petr: *Výtvarné umělkyně v 19. století v Čechách*. Magisterská práce. Praha 2006.
- Šámal, Petr: *Žena a grafika v 19. století v Čechách*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2010.
- Šámal, Petr: *Žena na cestě k umění. Ženské výtvarné vzdělávání v 19. století v Čechách*. *Umění* 55, 2007, č. 3, s. 207–225.
- Šámal, Petr – Brožová, Kristýna: *Umění inspektora. Josef Karel Burde (1779–1848)*, kat. výst. Národní galerie v Praze. Praha 2015.
- Šašinková, Marcela – Šámal, Petr (eds.): *Žena umělkyně na přelomu 19. a 20. století*. Rostoky u Prahy 2005.
- Švehla, Jaroslav: *Česká karikatura v 19. století*. Praha 1941.
- Theinhardt, Markéta: Charles Sedelmeyer – příklad výstavní strategie v 19. století, in Kateřina Bláhová (ed.), *Komunikace a izolace v české kultuře 19. století*. Praha 2002, s. 390–403.
- Theinhardtová, Markéta: Charles Sedelmeyer a Václav Brožík, český malíř v Paříži, in Naděžda Blažíčková-Horová (ed.), *Václav Brožík 1851–1901*, kat. výst. Národní galerie. Praha 2003, s. 111–129.

- Tučný, František: Výtvarný odbor v letech 1863–1913, in Hanuš Jelínek (ed.), *Padesát let Umělecké besedy*. Praha 1913, s. 1–75.
- Urban, Otto M.: Cesta tváře, in Petr Wittlich – et al., *Důvěrný prostor – nová dálka. Umění pražské secese*, kat. výst. Obecní dům. Praha 1997, s. 127–151.
- Urban, Otto M.: *Karel Hlaváček – Výtvarné a kritické dílo*. Český Krumlov a Praha 2002 (příslušné části).
- Urban, Otto M.: *V barvách chorobných. Idea dekadence a umění v českých zemích 1880–1914*, kat. výst. Obecní dům. Praha 2006.
- Vaisse, Pierre: Die Akademieausstellung in Deutschland, in Francis Haskell (ed.), *Saloni, gallerie, musei e loro influenza sullo sviluppo dell'arte dei secoli XIX e XX*. Bologna 1981.
- Vlček, Tomáš: *Praha 1900. Studie k dějinám kultury a umění Prahy v letech 1890–1914*. Praha 1986 (příslušné části).
- Vlnas, Vít: Sen o staré slávě, Pražská bratrstva v posledních dvou stoletích existence a ve vzpomínkách současníků, in Tomáš Sekyrka (ed.), *Umění a mistrovství, Pražská malířská bratrstva 1348–1783*. Praha 1997, s. 41nn.
- Vlnas, Vít: Slavní a vymyšlení – praotcové českého výtvarnictví. Božetěch – Tomáš z Mutiny – Zbyšek z Trotiny, in Martin Hrdina – Kateřina Piorecká (eds.), *Historické fikce a mystifikace v české kultuře 19. století*. Praha 2011, s. 121–138.
- Vlnas, Vít (ed.): *Obrazárna v Čechách 1796–1919*, kat. výst. Národní galerie. Praha 1996.
- Vojvodík, Josef: Možnosti plastické síly duše. Maxova obrazová hermeneutika člověka rozpolceného století, in Aleš Filip – Roman Musil (eds.), *Gabriel von Max (1840–1915)*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Plzeň – Řevnice 2011, s. 210–247.
- Volavka, Vojtěch: Autoportrét v Čechách. *Umění* 13, 1940–1941, s. 208nn.
- Volavková, Hana: *Josef Mánes. Malíř vzorků a ornamentu*. Praha 1981.
- Volavková, Hana: *Mikoláš Aleš. Kresby a návrhy*. Praha 1975.
- Völlnagel, Jörg – Wullen, Moritz (eds.): *Unsterblich! Der Kult der Künstler*. München 2008.
- Wagner, Walter: *Die Geschichte der Akademie der bildenden Künste in Wien*. Wien 1967.
- Warnke, Martin: *Hofkünstler. Zur Vorgeschichte des modernen Künstlers*. Köln 1985.
- Winter, Tomáš: Souboj se zrcadlem. K autoportrétům Karla Purkyně, in Eva Bendová – Pavla Machalíková (eds.), *Kariéra s paletou. Umělec, umění a umělectví v 19. století*, kat. výst. Západočeská galerie v Plzni. Brno – Plzeň 2019, s. 49–55.
- Wirth, Irmgard: Das Atelierbild in der deutschen und französischen Malerei des 19. Jahrhunderts, in *Sitzungsberichte Kunstgeschichtliche Gesellschaft zu Berlin* N. F. 2, 1953–1954, s. 15–17.
- Wittlich, Petr: Inverze obrazu a obrtlík smíchu, in Marta Ottlová – Milan Pospíšil (eds.), *Proudy české umělecké tvorby 19. století. Smích v umění*. Praha 1991, s. 107–114.
- Wittlich, Petr – Bydžovská, Lenka – Srp, Karel – Bregantová, Polana: *Jan Preisler 1872–1918*, kat. výst. Obecní dům. Praha 2003.
- Wolf, Georg Jacob: *Münchener Künstlerfeste*. München 1925.
- Württemberg, Franzsepp: Das Maleratelier..., in *Miscelanea Bibliotheca Hertzianae. Festschrift zu Ehre Leo Bruhns*. München 1961, s. 502–513.
- Zach, Aleš (ed.): *Topičův dům. Nakladatelské příběhy 1883–1949*, kat. výst. České spořitelny. Praha 1993.
- Zehner, Alfred: *Das deutsche Künstlerdrama*. Disertační práce. Wien 1926.